

Vort arbejde for natur, miljø og klima, 2023

Beretning til Årsmødet den 11. november 2023

Læs om

- ➔ **Indsats og resultater i det forgangne år**
- ➔ **Le-lauget**
- ➔ **Kontakt og kommunikation**
- ➔ **Arrangementer**
- ➔ **Kurser og viden til DN-aktive**
- ➔ **Om menneskene bag indsatsen**

Indsats og resultater i det forgangne år

Grundvand

Indsatsen for at beskytte vores grundvand er ikke kommet meget videre i det forløbne år. Frederikssund kommune inviterede DN Frederikssund til at deltage i et Koordinationsforum for Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse i Frederikssund kommune. Der har dog ikke været mødeaktivitet i den forløbne periode.

Kommunen sendte i slutningen af 2022 risikovurderinger ud til vandværkerne. Risikovurderingen er for hele indvindingsoplandet, ikke kun for de boringsnære beskyttelsesområder, benævnt BNBO'erne.

Der er ikke oplyst om indgåelse af frivillige aftaler med landmænd om at stoppe med at bruge sprøjtemidler i områder tæt på drikkevandsboringer inden for kommunen.

På landsplan viser de seneste tal, at ni procent af de boringsnære beskyttelsesområder, der har behov for beskyttelse, er beskyttet.

Et nyt lovkrav vil nu pålægge kommunerne at skride ind og forbyde brug af sprøjtemidler ved drikkevandsboringerne, hvis der er risiko for forurening, og det ikke er lykkedes at få en frivillig aftale med lodsejer. I alt skal 2.982 drikkevandsboringer beskyttes - det svarer til et areal på ca. 6.800 hektar.

Lovforslaget forventes at træde i kraft i midten af 2024. Indtil da, skal indsatsen med at indgå frivillige aftaler fortsætte.

Affaldsindsamling

Afdelingen deltog som tidligere i den årlige affaldsindsamling i samarbejde med kommunens Vej & Park afdeling. Med egne indsamlingsledere i de 4 hovedbyer og en lang række frivillige i landsbyerne, blev der indsamlet knap et halvt tons affald.

I samme forbindelse var 13 klasser fra Frederikssund kommunes indskoling inviteret af Danmarks Naturfredningsforening og Frederikssund kommune til at få en teateroplevelse om affaldssortering med fokus på, at skabe en bevidsthed om at skåne miljø og natur.

Teaterstykkets navn er en let omskrivning af H.C. Andersens eventyr om Klods Hans, der i teatergruppen HeartBeat Group er blevet til et "renovationseventyr" med titlen "Lods Hans – et eventyr med skrald i".

Stemningen steg blandt de 242 indskolingselever fra hele kommunen, da Lods Hans og hans 3 andre medvirkende begyndte at spille på instrumenter skabt af ting fra lossepladsen og fremføre musik på skrald. Det lød utroligt, da skuespillerne fremførte musik på plastikrør, skraldespande og andre forhåndenværende midler!

Brugerrådet for Roskilde Fjord Vildtreservat

Der har ikke været indkaldt til møde i Brugerrådet i det forgangne år. Det skyldes, at det med Naturstyrelsens vildtkonsulent er aftalt, at der normalt holdes møde hvert 2. år.

Så næste status i Brugerrådet for Roskilde Fjords Vildtreservat vil i hvert tilfælde blive i 2024.

Lindegårdsparken – en glemt perle

Der er tale om en overset og glemt perle, når talen kommer ind på Lindegårdsparken i Hornsherred, ud for Skibby. Det er ellers ret enkelt at finde Lindegårdsparken, da adgangsvejen er den store nord/syd-hovedvej ved Skibby – hvorfra der drejes mod vest ad Lindegårdsvej.

Afdelingsbestyrelsen har imidlertid ikke overset naturperlen og har derfor fået mangfoldiggjort Landskabs- og Plejeplanen for Lindegårdsparken, der detaljeret beskriver parkens naturværdier.

Så for at såvel byrådsmedlemmer som borgere kunne få kendskab til naturperlen, har DN Frederikssund fremsendt Landskabs- og Plejeplanen for Lindegårdsparken til byrådsmedlemmerne så, at de i egen ro kan opleve området. Og vi inviterede udvalgsmedlemmer og forvaltningsansatte til en guidet rundtur i Lindegårdsparken.

Vi savner desværre en politisk reaktion på at skabe offentlighedens kendskab til – og medfølgende glæde over – Hornsherreds naturperle.

Nationalpark Skjoldungernes Land

DN i Frederikssund har i flere år arbejdet for at få udvidet Nationalpark Skjoldungernes land, men endnu forgæves.

Sagen er, at nationalparkens område i Frederikssund Kommune udstrækker sig stor set til Godset Selsø Lindholm Gods. DN har et ønske om at udvide dette areal til også at omfatte hele området op til findestedet for Skuldelev skibene i en linje fra den nordlige del af Selsø sø og inklusive Skuldelev Ås. Dette vil betyde, at området til højre herfor vil blive omfattet af indlemmelsen – et område som i øvrigt er præget af flere fredninger. I denne sammenhæng har vi også foreslået at inkludere Rørbæk fredningen på den østlige side af fjorden.

Bestyrelsen har tidligere haft møde med direktøren for nationalparken om dette ønske, og så sent som i maj 2023 havde formandskabet endnu et møde med direktøren. Desværre indgår en udvidelse af nationalparken ikke i Nationalparkplan for 2024-30. Direktøren oplyste, at der kunne evt. komme et tillæg senere omfattende en udvidelse.

En helt anden plan for nationalparkens aktiviteter, i vores område, har til gengæld fokus – en plan for fuglenes halvø. Den halvø, der er tale om, er området omkring Selsø Sø og områderne ved Møllekrogen og lavbudsområdet syd for Selsø. Et projekt som inkluderer gæste- og læringsfaciliteter og godsets gamle silobygning indgår i planen.

DN-lokalafdelingen vil ifølge direktøren bliver inddraget i følgegruppearbejdet. I skrivende stund har vi dog intet hørt.

Lokalafdelingen har været inddraget i flere dispensationsansøgninger i forhold til eksisterende fredninger, men har ikke fundet anledning til, som høringspart, at gå imod fredningsnævnets beslutninger.

Le-laugets samarbejde med naturforvaltningen giver gode resultater

Efter nogle krumspring for at finde et område vi kunne samarbejde med kommunen om, fandt le-laugets hårde kerne (som består af foreløbig 6 ildsjæle, der møder op så godt som hver gang) ud af, at vi ville lære og udvikle le-lauget og også udvikle en viden om at slå med le til beskyttelse og udvikling af biodiversitet i Kildeskåret ved Skuldelev.

Finn har været primusmotor i at have dialogen med kommunens to biologer - 2 x Karin. De har udvist omhu og professionalitet. Arbejdet skal være til naturens udvikling og for at fremme biodiversiteten. Det har krævet en del benarbejde i forhold til, hvor hvad skal slås og hvor meget og hvordan. Vi har ikke bare kunne gå ud og slå løs med en le. De har efterspurgt hvilke arter, der var på området, da vi startede og efterhånden, som vi gik i gang med at slå på diverse måder i forskellig grad.

Mariann har været den sociale primusmotor og været den der har sendt mails og planlagt når der skulle være arrangementer. Derudover er vi Marianne, som selv har skabt en oase af en blomstermark i hendes boligkvarter. Vi støtter op omkring hendes projekt ved at hjælpe med at slå forår og efterår i hendes område. Marianne laver til gengæld altid et vidunderligt traktement for os. Derudover har vi lemænd og andre, som sporadisk melder sig.

Hvilken natur kommer frem, når le-lauget arbejder?

Kildeskåret er et kalkoverdrev i stærk tilgroning. Der er fortsat en høj plantediversitet på området med omkring 50 arter af træer, buske og urter. Hertil kommer et antal græsarter, der endnu ikke er navngivet samt mos og lav. Naturtilstanden kan fortsat betegnes som god.

Imidlertid er de åbne områder som karakteriserer kalkoverdrevet ved at gro til i pilearter og birketræer, samt andre buske og høje græsser. På området er der desuden bestemt omkring 40 arter insekter samt en bestand af markfirben. Der har hidtil været en vis naturpleje på området med fældning af birk og skovfyr, men især fældning af birk, har medført rodsrud i stort omfang, der yderligere medvirker til tilgroningen.

Kommunens biolog og le-lauget har besøgt området og vurderer, at der med høslæt vil kunne skabes lys til de mere sårbare lave urter, som er ved at forsvinde i skyggen fra græs og buske. Dette vil også medføre en reduktion af livsgrundlaget for de mange insekter, og dermed andre dyrearter også.

Høslættet i Kildeskåret er tilpasset de enkelte habitater på området, der spænder fra et meget næringsrigt område til meget næringsfattigt.

Ved høslæt på de næringsrige områder i 2023, er næringselskende urter som gyldenris, rejnfan, brændenælde og græsarter blevet begrænset så meget i deres vækst og omfang, at mange lave urter har fået bedre muligheder for at brede sig og danne små bestande. Herunder merian, rødtop, agermåne, blodrød storkenæb, hvid snerre og flere.

På et andet område i Kildeskåret, domineret af høje græsser, har vi på en del af dette skåret tæt til jorden for at give de lave ikke næringskrævende urter en fordel i konkurrencen om lyset, samt fjernet visne planterester, der vil blive omdannet til næringsstoffer. Agermåne, krybende potentil, hvidpletet lungeurt, blodrød storkenæb, sød astragal og flere har fået bedre betingelser af dette.

På de helt næringsfattige områder er der kun skåret højt i de få græsser, der prøver at få fodfæste her. Desuden har vi revet alt vissent plantemateriale fra de sidste år væk, for at beholde det næringsfattige miljø. Dette af hensyn til de fremvoksende arter, der er tilpasset denne helt næringsfattige niche, og som kendetegner kalkoverdrevet. Underlaget består næsten udelukkende af sand og grus. Dette miljø tilgodeser arter som gul snerre, krageklo, blodstillende bibernelle, slangehoved, prikbladet perikon, blæresmælde, liden klokke, mark-tusindgylden, voldtimian og flere.

Der er i hele planen taget højde for at sikre leve- og ynglesteder for markfirben og insekter. I 2024 er det på le-laugets ønskeliste, at få fjernet en del af det fremvoksende pilebuskads og nogle af birketræerne.

ØKO-dag på Svanholm

Ud over DN's sædvanlige bod på økodagen på Svanholm var også le-lauget repræsenteret. Det er et stort tilløbsstykke, når køerne slippes ud på markerne og der var mange børnefamilier og andre i alle aldre.

Gadekærprojekt

Ved årets start lancerede DN Frederikssund årets tema: Gadekær.

Vores mission er at indsamle billeder og tekster af såvel faglig som kulturel art om så mange gadekær i kommunen som muligt, gerne dem alle. Som afslutning på projektet ønsker vi at få fremstillet en publikation, hvori indgår samtlige billeder og tekster fra gadekærene. Billederne er taget, og vi har modtaget de første beretninger.

Projektet er blevet forsinket, da det ikke er gået helt så glat som forudsat med at hente fondsmidler til finansiering af publikationen. Vi arbejder dog videre på dette, og projektet vil blive færdiggjort i en eller anden form, alt efter den økonomi, vi får stillet til rådighed.

Beskyttelse af fortidsminder

DN Frederikssund har i dette år fået fondsmidler til medfinansiering af en folder, der skal fortælle om fortidsminder og hvilke regler, der gælder for beskyttelse og pleje af disse. Dette arbejde skal foregå i samarbejde med Skjoldungernes Land og forventes færdiggjort inden årets udgang.

Medlemshenvendelser om naturens vilkår

Den lange tørre periode i 2023 har givet anledning til anderledes medlemshenvendelser end vi er vant til. Det handler bl.a. om bekymring i forhold til vandstand i sø og dræning af moseområde.

Men der har også været henvendelse om specifikt to gamle træer ved Thorstedhøj, som heldigvis fik lov at stå. Borgeren fik etableret dialog mellem bygherre og kommunen og DN støttede op med faglige input om både de to gamle sølvpopler og landskabsværdier. Nu ligger p-pladserne lidt anderledes end først tænkt. Den sag var aldrig set uden den vågne og aktive borger. Der er fjernet alt for mange træer ved Thorstedhøj og netop derfor er det ekstra vigtigt at bevare så mange - af de sidste - som muligt.

Det endelige resultat, hvor de smukke træer, giver en fin overgang mellem de meget forskelligt artede byggerier er blevet en sag, kun med vindere.

Grønt Forum i kommunen

I grønt forum er der meget forskelligt syn på og brug af naturen. Men på vores årlige møde med medlemmerne af Klima-, Natur og Energiudvalget fremlagde Grønt Forum 4 punkter, som der var skabt enighed om:

1. Sammenhængende stisystem for gående på toppen af Skuldelev ås
2. Sammenhængende stisystem i kommunen
3. Generelt - at der bliver sat midler af til vedligehold af stier
4. Forslag om, at 15 pct. reserveres til natur i lokalplaner i bymidterne.

Byrådets KNE-udvalg besluttede herefter at lave en sag om Skuldelev Ås, og om, hvordan der kan arbejdes med et koncept for frivillighed.

Blå naturguide

2023's første nyhedsmail lagde ud med et tilbud: "Bliv uddannet til Blå Naturguide – gratis!" - et tilbud som vores medlem, Julie Andresen, tog imod. 3 hele kursus dage fordelt hen over sommeren mundede ud i et arrangement i naturens uge. Det passede fint, da årets tema var "Naturen under overfladen". Alle var velkomne, da det glade van(d)vid blev afholdt på Marbæk strand.

Vores Julie var sammen med 22 andre aktive i pilotprojektet, der fik overrakt sit diplom den 17. juni.

Bi-lidt-grunden – klage over nybyggeri

21. december 2022 vedtog byrådet en lokalplan, der tillader max. 15 boliger og ingen forhøjning af det kommende dige på den gamle Bi-Lidt grund. På strandgrunden overfor må opføres max. 140 m².

14 år med brandtomt var ved at gøre politikerne møre!

Vi kan sammen glæde os over, at byrådet har valgt at imødekomme flere af DN's ønsker. Men byrådets lokalplan opfylder stadig ikke Planlovens bestemmelser.

Planloven slår fast, at for bebyggelse og anlæg i de kystnære dele af byzonerne, skal der gøres rede for påvirkningen, samt hvis det påtænkte byggeri afviger væsentligt i højde eller volumen.

DN mener, at bebyggelserne vil afvige væsentligt fra eksisterende bebyggelse.

Derudover overholdes kommuneplan 2021 ikke. Bebyggelsesprocenten kommer helt op på 43 i stedet for 30 eller 40, som tilladt i kommuneplanen.

Strandgrunden er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Det vil sige: "Den visuelle sammenhæng til kysten og udsigtsmulighederne over vandet skal beskyttes mod byggeri, anlæg og ændringer i arealanvendelsen, som kan svække eller udviske disse kvaliteter".

Det er nu tilladt at opføre en bygning til publikumsorienteret serviceerhverv og café på 140 kvadratmeter, hvor der iflg. DN's oplysninger ikke tidligere har været givet tilladelse til opførelse af blivende bebyggelse. Over 3 gange større end den eksisterende grill.

DN mener, at områdets åbne fremtoning skal bevares og fritages for bebyggelse og aktivitet, som belaster strandengen. Kysten nord for Kronprins Frederiks Bro er ellers uden blivende bebyggelse.

DN har klaget til det nationale Planklagenævn og samtidig anmodet om at klagen får opsættende virkning.

DN har fået afslag på opsættende virkning. Og derfor er bygherre i fuld gang, på trods af, at vi stadig afventer svar på vores klage.

DN's samråd for Nordsjælland og Bornholm

Året startede med ny formand for samrådet: Linda Bruhn Jørgensen og næstformand Christian Rørdam.

Afgående samrådsformand Per Seerup blev sammen med næstformand Birgitte Bentzon Bang takket for 4 gode år.

De har været et stærkt og pligtopfyldende hold, som har støttet de mange afdelinger, så vi kunne have glæde af fælles viden og samarbejde. Lokalfdelingerne kan hente hjælp og evt. manglende faglig viden i hovedafdelingen på Masnedøgade. Men via samrådet har vi mulighed for sparring og vidensdeling, ofte af mere lokal karakter. Et godt eksempel har været Region Hovedstadens råstofplan, som har fyldt meget de seneste år. Men der har også været flere fælles udflugter, hvor vi har set på spændende natur i lokalfdelingerne. Fx Naturnationalpark Almindingen og Gribskov.

Per Seerup har ved siden af sin post som samrådsformand været formand i vor lokale DN Frederikssund, hvor han heldigvis fortsætter.

Vores nye samrådsformand har valgt, at føre det påbegyndte arbejde med mere åbne fællesmøder videre.

Kontakt og kommunikation

Velkomstmøder for nye medlemmer

Vi har i afdelingen haft en god arbejdsrytme med at byde nyindmeldte medlemmer velkommen hurtigt efter, at den formelle registrering i DN's sekretariat var gennemført. Velkomsten har været ved et fysisk møde på Pedersholm eller i Foreningshuset ved Marbæk Strand. Senest ser det dog ud til, at der har været IT-udfordringer, så at velkomstproceduren ikke er gennemført, som ønsket!

Medlemmer, der savner at få en velkomst, opfordres derfor til at kontakte formanden.

Nyhedsbreve fra afdelingen

Siden 2022-årsmødet er der udsendt 18 nyhedsbreve (pr 25.9.2023) til vores knap 1000 abonnenter. Nyhedsbrevene bliver automatisk lagt ind på DN FRS-hjemmeside, hvor tidligere nyhedsbreve kan genbesøges. På et tidspunkt forsvandt oversigten over nyhedsbrevene af uforklarlige årsager fra hjemmesiden, men er nu med hjælp fra centralt hold retableret.

Afdelingens hjemmeside

Kodeordene for DN Frederikssunds hjemmeside er fortsat Faglighed, Aktualitet og Troværdighed. Du finder vor hjemmeside på: <https://frederikssund.dn.dk/>.

Der har siden seneste årsmøde været bragt 15 artikler/nyheder i løbet af året. Det har blandt andet været om høringssvar til kommunens naturhandleplan 2023-2027, kritik af de politiske anbefalinger om etablering af et nyt renseanlæg og musikforestilling, der gør affaldssortering til et eventyr for børn m.fl.

Arrangementer

Børnefamilier i DN Frederikssund

Der arbejdes på at etablere et styrket netværk af børnefamilier i DN Frederikssund. Netværket tager udgangspunkt i oplevelser og læring i børnehøjde om natur og miljø. Der har indtil videre været afholdt to arrangementer.

Det ene var en tur for børnefamilier til Lystrup Skov. Med hjælp fra en naturvejleder gik børn og voksne på opdagelse i skoven for at se, hvad der kunne findes af dyr, planter og svampe.

Det andet arrangement blev afholdt ved Marbæk Strand, hvor vi med hjælp fra en lokal havguide gik på opdagelse med fiskeudstyr i Roskilde fjord og undersøgte livet under vandet.

Formålet med arrangementerne er først og fremmest at have en hyggelig dag for børn og voksne, samt at skabe fokus på den pragtfulde natur, der findes i Frederikssund, lære om den og forstå den. Arrangementerne var for børn og voksne i alle aldre.

DN Frederikssund har i årets løb haft et varieret udbud af arrangementer for medlemmer og andre interesserede. Vi har desuden været til stede ved relevante begivenheder.

17.03.23	Lodshans
Teaterforestilling om affaldssortering for 242 børn fra indskolingen.
2 forestillinger på Elværket.
26.03.23	DN's årlige affaldssortering
16.04.23	Økodag
Bod på Svanholm i forbindelse med at kørerne lukkes på græs
24.04.23	Hvem ejer vinden?
Foredrag på Østersvej om dilemmaer i forbindelse med opstilling af vindmøller
16 deltagere
29.04.23	Vandring på den nordlige del af Skuldelev Ås
55 deltagere

- 03.06.23 Nattergaletur
Morgenvandring ved Selsø og Skrivernæbbet
11 deltagere
- 13.06.23 Permakultur
Besøg på Skovvirke ved Svanholm
16 deltagere
- 18.06.23 Aktivitetsdag ved Hammergården
Aktiviteter på Vilde Blomsters Dag sammen med Botanisk forening
16 deltagere
- 16.07.23 Sommerfugletur
Vandretur i Jægerspris skydeterræn med sommerfugleekspert
31 deltagere
- 09.08.23 Aftentur til Eskilø
18 deltagere
- 17.08.23 Fototur i Nordskoven
Vandretur med det formål at tage nogle gode naturfotos
11 deltagere
- 26.08.23 Bod på Snake City
- 09.09.23 Det glade van(d)vid
Aktiviteter for børn og voksne ved Marbæk Strand
21 deltagere
- 16.09.23 Tur langs Fjordstien ved Isefjorden
Tur med Naturekspressen efterfulgt af vandretur på Fjordstien
22 deltagere

Kurser og viden til DN-aktive

Kært barn har som bekendt mange navne, og i DN har vi flere navne til de medlemmer, som ”en gang imellem” eller ”ofte” hjælper os i afdelingsbestyrelsen. Eksempelvis kalder vi medlemmerne for ”frivillige”, ”DN-aktive” eller ”ad hoc’ere”.

Uanset betegnelse, er afdelingsbestyrelsen glad for assistance fra alle medlemmer! Og uanset om assistancen er stor eller lille.

I DN er glæden for naturen en del af vores fællesskab. Derfor afholder DN gratis kurser i regi af Naturens Universitet tilegnet DN’s aktive, dels for at dygtiggøre, dels for at motivere og inspirere til indsatser i afdelingen. Dette tilbud gælder også for dig, der vil begynde, som aktiv.

Så kig ind på kursusoversigten: <https://aktiv.dn.dk/naturens-universitet/kursusoversigt/>

- og vælg og tilmeld dig til kurserne.

Eller start med at kontakte afdelingens formand om, hvad du interesserer dig for!

Om menneskene bag indsatsen

Bestyrelsens arbejde

Efter årsmødet den 6. november 2022 konstituerede bestyrelsen sig ved at genvælge Per Seerup som afdelingens formand med Ursula Lange som 1. næstformand og Jens Timm Jensen som 2. næstformand.

Den valgte bestyrelse har i øvrigt været følgende: Andreas Hanefeld, Grethe Reedtz, Harry Glogauer, Henrik Jenvall, Jørgen Hvalkof og Ole Gorm Norden Andersen med suppleanterne Jens Højslev Petersen. Og i den første halvdel af perioden tillige Aage Brems-Petersen og Finn Wiesneck.

Ole Gorm Norden Andersen er referent ved bestyrelsens møder. Bestyrelsen har holdt 9 møder i denne valgperiode.

Bestyrelsesmedlemmerne har fordelt opgaverne imellem sig efter emne og dermed lagt vægt på erfaringsopsamling i forhold til diverse regelsæt og samarbejdsrelationer.

Ud over arbejdet i bestyrelsen har DN Frederikssund deltaget gennem følgende

Repræsentationer

Grønt Forum i Frederikssund kommune	Ursula Lange
Klimaråd for Frederikssund kommune	Per Seerup og Henrik Jenvall
Skovrejsningsrådet for Hørup Skov	Henrik Jenvall
DN's Samråd for Nordsjælland og Bornholm	Per Seerup og Ursula Lange
Brugerrådet for Roskilde Fjord Vildtreservat	Ole Gorm Norden Andersen
DN's repræsentantskab	Per Seerup og Ursula Lange
Koordinationsforum for grundvandsbeskyttelse	Harry Glogauer

Ursula Lange genopstiller ikke til bestyrelsen, men vil arbejde med DN-opgaver, som frivillig. Bestyrelsen har været åben overfor, at hun prøver en anden arbejdsform, og er villig til at prøve hendes bud på en ændret opgavevaretagelse. Hun fortsætter altså med aftalte opgaver, som så rapporteres til bestyrelsen.

På bestyrelsens vegne

Per Seerup
afdelingsformand

Danmarks
Naturfredningsforening

Frederikssund afdeling

mail: frederikssund@dn.dk

hjemmeside: <https://frederikssund.dn.dk/>

facebook: <https://www.facebook.com/DNFrederikssund/>